

Национална обука

ПЛАНИРАЊЕ БУЏЕТА ЗА ИНТЕГРАЦИЈУ РОМА

Аранђеловац, 06.06.2017.

Сесија 1. Правни аспекти у буџетирању

Сесија 2. Кључни разлози за приоритет у буџетирању интеграције Рома

Сесија 3. Национални регулаторни оквир

Сесија 4. Јединствена методологија буџетирања

Сесија 5. Процес буџетирања, спровођење и праћење

Сесија 1. Правни аспекти у буџетирању

- 1.1. Правни аспекти у буџетирању стратешких докумената у преговарачким поглављима земље кандидата
- 1.2. Међународни регулаторни оквир за финансирање функција држава (COFOG) и (GFS класификација)
- 1.3. Специфичност акционих планова за укључивање Рома

Сесија 2. Кључни разлози за приоритет у буџетирању интеграције Рома

- 2.1. Двосмерна мултипликација корисних ефеката на буџет (смањење расхода и повећање прихода буџета)
- 2.2. Екстерне могућности финансирања
- 2.3. Процес приступања Европској унији
- 2.4. Обавезе према ратификованим међународним стандардима за људска права

Сесија 3. Национални регулаторни оквир

- 3.1. Примена Закона о буџетском систему и идентификација правног основа за финансирање функција у области преговарачких поглавља и пратећих стратешких докумената
- 3.2. Садашње стање и могућности прилагођавања правног оквира
- 3.3. Регионалне перспективе за обазриво буџетирање према интеграцији Рома

Сесија 4. Јединствена методологија буџетирања

- 4.1. Јединствена методологија за опис и исказивање квалитативних елемената за буџетирање стратешких, акционих, пројектних и регулаторних докумената, и примери
- 4.2. Финансијски аспект јединствене методологије буџетирања – процена и исказивање финансијских ефеката стратешких, акционих, пројектних и регулаторних докумената, и практична примена

Сесија 5. Процес буџетирања, спровођење и праћење

- 5.1. Процес буџетирања и усклађивања износа из акционих планова са годишњим буџетима земље кандидата (ПФЕ обрасцима за Министарство финансија), и примери
- 5.2. Спровођење и праћење акционих планова у делу који се односи на извештавање о трошењу јавних средстава и средстава Европске уније
- 5.3. Закључци и препоруке

СЕСИЈА 1: Правни аспекти у буџетирању

- 1.1. Правни аспекти у буџетирању стратешких докумената у преговарачким поглављима земље кандидата
- 1.2. Међународни регулаторни оквир за финансирање функција држава (COFOG) и (GFS класификација)
- 1.3. Специфичност акционих планова за укључивање Рома

СЕСИЈА 1: Правни аспекти у буџетирању

- 1.1. Правни аспекти у буџетирању стратешких докумената у преговарачким поглављима земље кандидата

**ЗНАЊЕ НИЈЕ, ЗНАЊЕ ЗНАТИ,
ВЕЋ ЈЕ ЗНАЊЕ, ЗНАЊЕ ДАТИ**

ФАЗЕ У ПРОЦЕСУ ПРИДРУЖИВАЊА ЕУ:

**ФАЗА 1.
УСКЛАЂИВАЊЕ
ПРАВНОГ ОКВИРА
СА ПРОПИСИМА
ЕУ**

**ФАЗА 2.
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
УСКЛАЂЕНОГ
ПРАВНОГ ОКВИРА**

Правни аспекти – релевантни за Србију

<p>Споразум о стабилизацији и придруживању (ССП) - усклађивање законодавства са правом ЕУ и његово спровођење и примена (35 преговарачких поглавља)</p>	<p>01.септембар 2013.године</p>
<p>Национална стратегија за бреформу правосуђа за период од 2013-2018.године</p>	<p>(“Службени гласника РС”, број 57/2013</p>
<p>Акциони план за ПОглавље 23- Правосуђе, и основна права (усвојен 27. априла 2016. године) – Потпоглавље 3 . Основна права, тачка 3.8. положај националних мањина</p>	<p>Тачка 3.8.2. Обавеза Републике Србије да усвоји нову вишегодишњу стратегију и акциони план за унапређење животних услова Рома</p>
<p>Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016 до 2025. године</p>	<p>(“Службени гласника РС”, број 26/2016</p>
<p>Акциони плана за примену Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016 до 2018. године (период 2016-2018)</p>	<p>У припреми</p>

СЕСИЈА 1: Правни аспекти у буџетирању

1.2. Међународни регулаторни оквир за финансирање
функција држава (COFOG) и (GFS класификација)

- **Закључак Комисије ОЕЦД: Правни основ за буџетске процесе** енормно варира од земље до земље
- **Фокус:** анализа сличности и разлика у формалним законима (уставима и законима који се односе на буџетски систем), као и правне норме за буџетирање, како би та анализа била корисна за планирање влада да **реформишу своје буџетске законе.**

Међународни регулаторни оквир

Држава кандидат треба да размотри своје национално законодавство (забране, ограничења и стварање могућност за предузимање позитивних акцивности које садрже адекватно финансирање кроз националне владе или средства ЕУ

Међународни регулаторни оквир

- **Законодавство остаје главни покретач позитивних акција у ЕУ**
- **Неусклађени правни оквири о позитивној акцији у неким земљама стварају озбиљне препреке за спровођење позитивне активности**
  - **У неким земљама постоје тешкоће у обезбеђивању услова да се законодавни оквир доследно примењује у пракси**

Међународни регулаторни оквир

Недостатак ресурса (људских, финансијских и време) је најчешће помињана баријера за позитивне акције, посебно у неким земљама кандидатима

Недостатак вишег менаџмента, континуирана подршка и преданост још увек су главна препрека за успешну и потпуну позитивну акцију

Десет интегрисаних смерница стратегије Европа 2020

1. Обезбеђивање квалитета и одрживости јавних финансија

6. Побољшање пословног потрошачког окружења и модернизација индустријске базе

2. Решавање макроекономских дебаланса

7. Повећање партиципације –учешћа на тржишту рада и смањење структуре незапослености – (услед раскорака између понуде и потражње)

3. Смањивање дебаланса диспропорција у еврозони

8. Развијање квалификоване радне снаге одговарајући на потребе тржишта рада, унапређење квалитета посла и ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

4. Оптимизација подршке за истраживање, развој и иновације, јачање троугла знања и ослобађање потенцијала дигиталне економије

9. Побољшање перформанси система образовања и обуке на свим нивоима и повећање учешћа у високом образовању

5. Побољшање ефикасности ресурса и смањења емисије гасова стаклене баште

10. Промовисање социјалне инклузије и борба против сиромаштва

Кључна оријентација ЕУ за прву смерницу (одрживост и квалитет јавних финансија) је да ЕУ захтева висок квалитет извештавања са поузданом, благовременом, јединственом и свеобухватном структуром државне потрошње, користећи међународну класификацију државних функција - COFOG, упоредиву за све земље чланице ЕУ

Нова Европа 2020

Став ЕК: Нова Европа 2020 има ТРИ ПРИОРИТЕТА:

- 1. Паметан раст:** развој економије засноване на знању и иновацијама (научно технолошка истраживања и развој, иновације, образовање и дигитално друштво);
- 2. Одрживи развој:** конкурентност, ефикаснија и зеленија економија;
- 3. Инклузивни развој:** подстицање економије високе запослености, пружање социјалних и територијалних кохезија, борба против сиромаштва;

Mingheti: Дајте ми буџет, па ћу вам рећи каква вам је држава

- **Међународна класификација државних функција** – Classification of the Functions of Government (**COFOG**) и **економска класификација** – Government Finance Statistics (**GFS**) су саставни део система **јавних финансија (буџета)** сваке добро организоване државе, као и оне која тежи да буде таква
- **Буџет је ознака снаге сваке државе према својим грађанима и према другим државама**

Међународна класификација државних функција (COFOG)

ФУНКЦИЈЕ ДРЖАВЕ ПО СОФОГ КЛАСИФИКАЦИЈИ (10 КАТЕГОРИЈА)

- 1. Општи јавни послови и услуге**
- 2. Одбрана**
- 3. Јавни ред и безбедност (МУП, судство и затвори)**
- 4. Економски послови**
- 5. Заштита животне средине**
- 6. Послови становања и заједнице**
- 7. Здравство**
- 8. Рекреација, спорт, култура и вере**
- 9. Образовање**
- 10. Социјална заштита**

СТРУКТУРА СОФОГ КЛАСИФИКАЦИЈЕ

Категорије	Назив категорије	Број група	Број класа
1.	Општи јавни послови и услуге	8	3
2.	Одбрана	5	5
3.	Јавни ред и безбедност (МУП, судство и затвори)	6	6
4.	Економски послови	9	32
5.	Заштита животне средине	6	6
6.	Послови становања и заједнице	6	6
7.	Здравство	6	14
8.	Рекреација, спорт, култура и вере	6	6
9.	Образовање	8	17
10.	Социјална заштита	9	9
Укупно		69	104

Бџетске класификације

COFOG – функционална класификација

1. Општи јавни послови и услуге	6. Послови становања и заједнице
2. Одбрана	7. Здравство
3. Јавни ред и безбедност	8. Рекреација, спорт, култура и вере
4. Економски послови	9. Образовање
5. Заштита животне средине	10. Социјална заштита

Врсте расхода у свакој од десет
категорија функција

GFS – Економска класификација

Плате и друга лична примања	Капиталне инвестиције
Робе и услуге	Капитални трансфери
Социјалне бенефиције	Набавка нето финанс. имовине
Субвенције	Кamate

ОПШТИ ЦИЉ: ЦЕНА КОШТАЊА СВАКЕ ФУНКЦИЈЕ ДРЖАВЕ И ЦЕЛЕ ДРЖАВЕ

Збир свих квалитативних и квантитативних (финансијских) елемената за извршавање функција државе изражава цену коштања државе - што се свуда у свету исказује на јединствен начин, за свих десет категорија по COFOG и GFS методологији, а категорије (области) су означене свуда истим називима, редним бројевима и садржајима – обавеза сваке владе сваке земље: **ИСПУЊЕЊЕ ИЗАЗОВА будућности**

Десет принципа ОЕЦД

(практичне смернице за израду, спровођење и унапређење буџетских система као и остваривање стратешких циљева владе сваке државе):

- 1. Буџетирање у оквиру фискалних циљева**
- 2. Усклађивање са средњерочним стратешким плановима и приоритетима**
- 3. Оквир капиталног буџетирања**
- 4. Транспарентност, отвореност и приступачност буџетских докумената**
- 5. Партиципативност, односно укљученост и реалистична дебата**
- 6. Потпуност и свеобухватност свих рачуноводствених исказа и података на јединствен начин**
- 7. Ефикасано извршење буџета**
- 8. Учинак и евалуација**
- 9. Фискални ризици и одрживост**
- 10. Квалитет, интегритет и независност ревизије**

СЕСИЈА 1: Правни аспекти у буџетирању

- 1.3. Специфичност акционих планова за укључивање Рома

Интегритет буџетског система (буџетског процеса)

Буџетски процес

**је главна арена у којој укупан апарат владе
сваке државе пролази кроз фундаменталне
трансформације и полаже главни испит**

КОЈИ?

Обавеза сваке владе сваке земље

➤ **Да се испуне изазови будућности:**

Осигурати да се јавним средствима добро планира, управља и ефикасно користе, да би се добио позитиван утицај на животе грађана и укупан бољитак друштва.

➤ Добро буџетско управљање подржава темеље модерне јавне управе, ако обезбеђује:

- транспарентност,
- интегритет,
- отвореност (темељ за поверење између држава и њихових грађана),
- одговорност и
- стратешки приступ у планирању и постизању националних циљева сваке државе.

ИСПИТ УСПЕШНОСТИ СВАКЕ ВЛАДЕ У СВЕТУ:

1. Одржавање фискалне дисциплине
2. Издвајање средстава у складу са приоритетима владе и
3. Промоција ефикасног пружања услуга

1. Снага
Министарства
финансија

2. Кохезија владе

Правни аспекти у буџетирању

- 1.3. Специфичност акционих планова за укључивање Рома

Специфичност акционих планова за укључивање Рома

- **Инклузивни развој-подстицање економије високе запослености, пружање социјалних и територијалних кохезија, борба против сиромаштва** - један од три кључна приоритета у новој Стратегији Европа 2020;
- **Промовисање социјалне инклузије и борба против сиромаштва** - у оквиру десет интегрисаних смерница Стратегија Европа 2020;
- **Борба против сиромаштва** је један од пет мерљивих циљева Стратегије Европа 2020, који улазе и у националне циљеве;
- **Коришћење инструмената Европске уније** је сегмент који се базира и на основним заједничким приступима у складу са посебном Европском платформом за инклузију Рома у којој су постављени заједнички основни принципи инклузије Рома.

Интегритет буџетског система (члан 3. Закона о буџетском систему)

Интегритет буџетског система обезбеђује се (7 ЗАПОВЕСТИ):

- 1. заједничким правним основом,*
- 2. јединственом буџетском класификацијом,*
- 3. употребом јединствене буџетске документације за израду нацрта буџета, средњорочних и финансијских планова,*
- 4. јединственим системом буџетског рачуноводства,*
- 5. јединственим критеријумима за буџетску контролу и ревизију,*
- 6. преносом статистичких извештаја и података са једног нивоа буџета на други и*
- 7. принципима на којима се заснива буџетски поступак, у складу са ОВИМ ЗАКОНОМ*

**“РАДИТЕ НАЈПРЕ НАЈВАЖНИЈЕ СТВАРИ И РАДИТЕ ПОСЛОВЕ,
ЈЕДАН ПО ЈЕДАН”**

Peter Drucker

ИНТЕГРИТЕТ СИСТЕМА У СВАКОМ РАДУ – пет заповести:

- 1. Дисциплина - ред у примени процедура (прописа)**
- 2. Струка - знање, искуство**
- 3. Одговорност за поступање и јасне поруке о последицама у случају неодговорног поступања**
- 4. Полагање рачуна о одговорности по датим овлашћењима и**
- 5. Управљање:**
  - а) пословима,*
  - б) људима и*
  - в) новцем*

1. Обезбеђивање квалитета и одрживости јавних финансија

6. Побољшање пословног потрошачког окружења и модернизација индустријске базе

2. Решавање макроекономских дебаланса

7. Повећање партиципације –учешћа на тржишту рада и смањење структуре незапослености – (услед раскорака између понуде и потражње)

3. Смањивање дебаланса диспропорција у еврозони

8. Развијање квалификоване радне снаге одговарајући на потребе тржишта рада, унапређење квалитета посла и ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

4. Оптимизација подршке за истраживање, развој и иновације, јачање троугла знања и ослобађање потенцијала дигиталне економије

9. Побољшање перформанси система образовања и обуке на свим нивоима и повећање учешћа у високом образовању

5. Побољшање ефикасности ресурса и смањења емисије гасова стаклене баште

10. Промовисање социјалне инклузије и борба против сиромаштва

Кључна оријентација ЕУ за прву смерницу (одрживост и квалитет јавних финансија) је да ЕУ захтева висок квалитет извештавања са поузданом, благовременом, јединственом и свеобухватном структуром државне потрошње, користећи међународну класификацију државних функција - COFOG, упоредиву за све земље чланице ЕУ

Нова Европа 2020

Став ЕК: Нова Европа 2020 има ТРИ ПРИОРИТЕТА:

- 1. Паметан раст:** развој економије засноване на знању и иновацијама (научно технолошка истраживања и развој, иновације, образовање и дигитално друштво);
- 2. Одрживи развој:** конкурентност, ефикаснија и зеленија економија;
- 3. Инклузивни развој:** подстицање економије високе запослености, пружање социјалних и територијалних кохезија, борба против сиромаштва;

Стратегија Европа 2020

Главни циљ:

Да Европа изађе јача из кризе, као и да се припреми ЕУ
економија за наредну деценију

Стратегија Европа 2020

- Међународни стандарди равноправности и поштовања људских права;
- Трошкови, везано за инклузију ће наставити да расту ако се права промена не догоди - цена неуспеха у случају непредузимања акција може бити врло висока.

Стратегија Европа 2020

- Процењује се да се укупна ромска популација у ЕУ креће око 10 до 12 милиона, од чега је 4 милиона у Турској, а око 1 милион у земљама Западног Балкана;
- Ромска популација је млада: испод 15 година је 35,7%, а укупна популација испод 15 година у ЕУ је 15,7 %;
- Инклузија Рома има позитиван економски утицај, а Роми представљају значајан сегмент будуће радне снаге у многим земљама;
- Од успешности и координираности заједничких политика свих земаља ће зависити благовремено активирање те радне снаге, како би и Роми активно и равноправно учествовали својим радом у привреди и друштву.

An EU Framework for National Roma Integration Strategies up to 2020 - Brussels, 5.4.2011 COM(2011) 173 final

Zemlja / stanje 14/09/2010	Uku.broj stanovnika	Broj Roma	% od uk. Broja stan.
<i>Albania</i>	3.619.778	115.000	3,18%
<i>Bosnia and Herzegovina</i>	4.590.310	50.000	1,09%
<i>Kosovo* (*under UNSCR 1244/99)</i>	2.542.711	37.500	1,47%
<i>“The former Yugoslav Republic of Macedonia”</i>	2.061.315	197.750	9,59%
<i>Montenegro</i>	678.177	20.000	2,95%
<i>Serbia (excl. Kosovo)</i>	7.334.935	600.000	8,18%
<i>Turkey</i>	71.892.807	2.750.000	3,83%